

ארגון השתדלות

סיוע ועזרה בכלכלה ונשואי ילדים

השבוע בעלון

2

תורת ההשתדלות

פרקי השקפה בענייני אמונה והשתדלות מפי הגאון הגדול רבי גבריאל יוסף לוי ראש ישיבת באר התורה וחבר נשיאות 'השתדלות'

5

דבר ההשתדלות

תשובות ופתרונות לשאלת ההשתדלות בנישואי הילדים

8

ההשתדלות למעשה

כל התשובות על מיזמי 'השתדלות' היוצאים לדרך

10

ההשתדלות הקהל

תגובות הקוראים בנושאי 'השתדלות'

תורת ההשתדלות

בענייני אמונה וביטחון והשתדלות

מפי הגאון הגדול רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א ראש ישיבת באר התורה וחבר נשיאות 'השתדלות'

בהירות במצוות האמונה

החזון איש (אמונה ובטחון פרק ב אות ב) כי הביטחון הוא 'אמונה למעשה':

"...האמונה והבטחון אחת היא, רק האמונה היא המבט הכללי של בעליה, והבטחון המבט של המאמין על עצמו. האמונה בבחינת מעשה".

יוצא אפוא, כי הלימוד, ההעמקה וניסיונות החיפוש מהי ההגדרה המדויקת של חובת ההשתדלות, כל אלה הינם למעשה לימודים של סוגיות האמונה בה, ובירור חובת האדם בעולמו.

השתדלות מעבר לנצרך - איסור ופגם באמונה

מי שמשתדל מעבר לחיובו, הרי שאינו בוטח, דהיינו אינו מאמין מספיק 'למעשה'. כלומר, ריבוי השתדלות מהווה חוסר באמונה, וכדברי חז"ל (סוטה מח). על אודות 'מי שיש לו פת בסלו ודואג ואומר מה יאכל למחר' אשר חז"ל קובעים עליו כי 'הרי זה מקטני אמונה'.

וכמו כן, על יוסף הצדיק, אשר פנייתו על שר המשקים

עניין ההשתדלות אינו פרט, חשוב ככל שיהיה, בהשקפת עולמו של היהודי ובצורת התנהלותו, אלא אחד מיסודות היהדות, וכך צריך להיות היחס אל העיסוק בסוגיה זו.

ההשתדלות פועל יוצא של מצוות האמונה וחובת הביטחון

המרכזיות של שאלת חובת ההשתדלות נובעת מכך שהיא פועל יוצא של מצוות האמונה וחובת הביטחון.

האמונה בה' שהוא המנהיג ומפרנס הינה מיסודי הדת. לאור האמונה בה', חובה לבטוח בו. וממילא, ככל שאדם נוקט במידת ההשתדלות בהתאם לחובת ההשתדלות, הרי שהוא עושה את המוטל עליו. אולם מאותו רגע שהאדם משתדל מעבר לחיובו, בהכרח הוא עושה זאת מפאת חוסר במידת הביטחון, ומתוך מחשבה שההשתדלות היא זו שתועיל לשנות את מצבו. כלומר, שבפעולה זו הוא מעיד על עצמו כי הוא מקטני האמונה.

לגבי היחס שבין מצוות האמונה לבין חובת הביטחון כתב

תורת ההשתדלות

בענייני אמונה וביטחון והשתדלות

ההשתדלות לפרנסה כקנס

ההשתדלות בענייני פרנסה הינה יומיומית. גם במהלך החיים הטבעיים כשלא מתרגשת על האדם צרה מסוימת ואין לו צרה או אויב, עליו להשתדל לפרנס את עצמו. ה' ברא את עולמו בצורה כזו, שישנם דברים אשר האדם זקוק להם והוא מקבל אותם ממילא. כמו למשל, החמצן. האדם אינו צריך להשתדל למצוא עבור עצמו חמצן לנשימה. מאידך, כדי לשתות, וקל וחומר כדי שיהיה לאדם אוכל, עליו לנקוט בהשתדלויות.

ואז מתעוררת השאלה, עד כמה צריכים להשתדל ולטרוח, ומהו השלב שצריכים להשאיר בתור ביטחון. לאמיתו של דבר צריכים לשאול, מדוע באמת האוכל לא מגיע אלינו בצורה טבעית כמו האוויר, ומדוע אכן עשה ה' שעלינו לחפש אחרי האוכל.

ויתירה מזו, ישנם מאכלים, כמו הפירות הגדלים על העצים, שהם מגיעים אל האדם מוכנים לאכילה בלי צורך לטרוח לעבד אותם. ולעומת זאת, עבור הלחם, שהוא המאכל הבסיסי ביותר, צריכים לטרוח יותר מכל מאכל אחר!

והתשובה לכך נמצאת בדברי המסילת ישרים (פרק כא) כי לאמיתו של דבר, בצורה הראשונית של הבריאה "כבר היה אדם יכול להיות יושב ובטל והגזירה הייתה מתקיימת אם לא שקדם הקנס לכל בני אדם, 'בזעת אפך תאכל לחם'

הייתה בגדר ריבוי השתדלות לפי דרגתו הגבוהה, דרשו חז"ל (ב"ר פטג, את הפסוק (תהלים מ ה) "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים". וכתב החזון איש (אמונה וביטחון פרק ב אות ו) שאמנם, מעשהו של יוסף הצדיק לא נבע חלילה מתוך חסרון באמונה, מכל מקום "כוונת חז"ל על הפעולה ולא על מדת הביטחון של יוסף חלילה", כאשר עצם ההשתדלות אשר אינה נצרכת נחשבה "כעין זריית אבק על זוהר האמונה והביטחון" ואשר על כן "...אחרי שאינה חובה היא אסורה".

ומסקנת הדברים אפוא, כי גם אם ההשתדלות המיותרת לא נובעת מתוך חיסרון באמונה, עדיין יש בה פגם במצוות האמונה והביטחון, כאשר הכלל הוא, שכל שההשתדלות נובעת ממסגרת החובה, ממילא היא נכנסת לתחום האיסור.

השתדלויות שונות

חובת ההשתדלות של האדם מתחלקת לכמה עניינים שונים:

- השתדלות בענייני פרנסה
- שמירת הגוף - בריאות, מניעת מחלות והשתדלות ברפואות
- התמודדות כנגד אויבים, גנבים וכל השתדלות למניעת נזקים

תורת ההשתדלות

בענייני אמונה וביטחון והשתדלות

רצון ה', וממילא יהיה בריא ולא יזדקק לרופאים, ובמידה והוא יחלה, עליו לחזור בתשובה ועל ידי זה להבריא. אלא שאנשים החלו לנהוג ללכת לרופאים, ולכן הדבר גרם להם שהקב"ה מסר אותם לדרכי הטבע.

מאיך רואים אנו בתורה, כי כאשר הלך יעקב לפגוש את עשיו, הוא נערך בשלוש דרכים: דורון, תפילה ומלחמה (רש"י בראשית לב ט). כלומר, שיעקב לא נקט רק בהשתדלות הרוחנית, של תפילה, אלא נערך גם להשתדלויות של שליחת דורון ועשיית מלחמה.

כמו כן מצינו בחז"ל (קידושין לט,ב), שאין סומכים על הנס, והגמרא מביאה על כך מקור, מדברי שמואל שאמר לקדוש ברוך הוא: "איך אלך ושמע שאול והרגני" (שמואל א טז ב).

ומבואר, שכאשר יש לאדם מצב של סכנה אסור לו לסמוך על הנס, ויחד עם התפילה והפשפוש במעשיו עליו לנקוט בהשתדלויות טבעיות. ולכאורה הדברים יאמרו גם לגבי מחלה. ויש אפוא ליישב את דברי הרמב"ן.

ועל כל פנים, כאשר אדם נקלע למצב מסוים, עליו לבחון היטב כמה השתדלות עליו לעשות, וכמה להשאיר רק עבור ההשתדלות הרוחנית, וכמובן שבהרבה מן המקרים, יש לעשות שאלת רב בעניין, וכמאמר חז"ל (אבות א טז): "עשה לך רק והסתלק מן הספק".

(נכתב ע"י הרב א.פ.)

(בראשית ג, יט).

כלומר, חובת ההשתדלות עבור המזון באה כעונש וקנס על חטא אדם הראשון, אשר בעקבות כך "חייב אדם להשתדל איזה השתדלות לצורך פרנסתו, שכן גזר המלך העליון, והרי זה כמס שפורע כל המין האנושי אשר אין להמלט ממנו".

השתדלות במצב חולי או סכנה

בעוד שהצורך להשתדל עבור אוכל בא כקנס בעקבות חטא אדם הראשון, הצורך להשתדל בענייני רפואה נובע ממקום אחר.

ולכאורה, לאור דברי הרמח"ל כי הצורך להשתדל עבור אוכל בא כקנס, הרי שלדברים אחרים שאינם אוכל, ואשר לגבם לא נאמר 'בזעת אפך תאכל לחם' אין מקום כלל להשתדלות.

ואכן ידועים דברי הרמב"ן (ויקרא כו יא) שכתב:

"...וכן היו הצדיקים עושים בזמן הנבואה גם כי יקרם עון שיחלו לא ידרשו ברופאים רק בנביאים... ומה חלק לרופאים בבית עושי רצון השם אחר שהבטיח (שמות כג כה) 'וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך'... שאילו לא היה דרכם ברפואות יחלה האדם כפי אשר יהיה עליו עונש חטאו ויתרפא ברצון ה' אבל הם נהגו ברפואות והשם הניחם למקרי הטבעים"

דהיינו שבעיקרו של דבר, לא נצרך האדם לעשות השתדלות לוויות בענייני רפואתו, אלא עליו להשתדל אך ורק בעשיית

דבר ההשתדלות

חשוב לציין, כי כל ההצעות המדוברות, הגיעו על ידי יזמים רציניים ואמינים, בעלי עשייה מוכחת בתחום הדיור. נראה אפוא ברור, כי דבר 'השתדלות' אכן מכה גלים, והציבור, ולצד זאת בעלי עניין, מזהים את משב הרוח של השינוי אל עבר הפתרון, בזכות הציבור ומכוחו.

שיתוף הציבור

המחשבה הראשונה הייתה, שבכדי שלא לפתח תקוות שווא, כל עוד שהדברים לא יהיו בשלים יותר, לא לשתף את הציבור.

אולם במחשבה שנייה הוחלט, כי גם אם הסיכויים להצלחת אחד המהלכים לא עומד על יותר מ-10% ויתכן בהחלט שההצעות המדוברות לא יצאו לפועל, בכל זאת, בהתאם לקו המנחה את 'הש' תדלות', שכל הפעילות נעשית יחד עם הציבור ומכוחו, ההחלטה שהתקבלה

נישואי הילדים, תוך הבטחת המשך הקמת דורות לתפארת של אברכים עמלי תורה שוקדים על תלמודם.

הצעות מגורמים רציניים

נוסף לכך, והחשוב ביותר, בשבוע האחרון הגיעו אל הנהלת 'גמ"ח השתד-לות' כמה הצעות בתחום הדיור, מגור-מים רציניים.

בהצעה אחת מדובר על פרויקט, עם אישורי בנייה קיימים לבניית מאות יח"ד, במרכז הארץ, בפרויקט דומה לזה של שכונת 'אחיסמך'.

מלבד ההצעה הנזכרת, הגיעו שתי הצעות נוספות המתייחסות לבניית כ-200 יח"ד, בכל הצעה, בשני מקומות שונים בארץ, באזורי פריפריה.

לאחר שהטור נערך, ביום חמישי שעבר, הגיעו היום (יום שני), שתי הצעות משמ-עותיות נוספות.

ברוך ה', מאז שגיליונות 'השתדלות' החלו להופיע, חשים אנו במשב רוח רענן של תקווה ושינוי בתחום נישואי הילדים, בבחינת 'מוסיף והולך' בכל הת-חומים.

אלפי מנויים חדשים

בחסד ה' עלינו, למרות הזמן הקצר שחלף מאז הופעת גיליון 'השתדלות' הראשון לאור עולם, בשבועיים האחר-נים זכינו לראות התקדמויות בכמה מישורים.

ראשית, הדבר התבטא באלפי המנויים אשר הצטרפו לקריאת העלון - וזאת לאחר שבוע בלבד של שליחות העלון הראשון.

מסתבר, שהכול ציפו ליוזמה של ריכוז כוחות היחידים והפיכתם לכוח הרבים, עבור קידום יוזמות של הקלת עול

דבר ההשתדלות

מופיעים קווי המתאר של תכנית 'הטוב והישר', שבשונה משאר התכניות אשר הוצעו בעבר, נראה כי הפעם מדובר בתכנית אשר אכן מציעה פתרון 'מחוץ לקופסה', ויחד עם זאת, לאחר שרואים אותה רואים כמה שהיא פשוטה... אשר מחד לא מזעזע מוסדות תבל, ומאידך מאפשר הקלה משמעותית.

חידוש מרענן נוסף מופיע בגיליון הנוכחי, במדור החדש 'השתדלות הקהל', בו, כפי שכתבנו מראש, מביאים לנו מכתבים ומאמרי דעה מאת קוראינו הנכבדים.

וכמובן שנשמח לקבל עוד ועוד מכתבים, תגובות וטורי דעה מהציבור.

הצטרפות לגמ"ח 'השתדלות'

בתוך כל היוזמות החשובות, הדבר המעשי שכר יצא לדרך מבית 'השתדלות' הינו תכנית 'גמ"ח השתדלות', אשר

נמוך משמעותית מן הביקוש הרב, ואז כמובן שתינתן זכות קדימה לחברי 'השתדלות', לפי סדר הצטרפותם. והיות וסדר ההצטרפות נקבע בלא תלות בכמות היחידות, כדאי להצטרף, עוד היום, לפחות ליחידה אחת ב'גמ"ח השתדלות'.

למתלבטים והמהססים חשוב להזכיר את העובדה, שבגמ"ח השתדלות ניתנת אפשרות לחברים לחזור בהם בכל שלב לקבל בחזרה את הסכום שהם תרמו עד לאותו הזמן, בדרך הכשרה למהדרין מבחינת 'ריבית' (המעוניין לקבל פרטים הלכתיים, יכול לשלוח בקשה למייל של 'השתדלות').

פרקי השקפה ודעה ופתרונות 'מחוץ לקופסה'

בגיליון הנוכחי, מלבד פרק ההשקפה היסודיים המובאים במדור 'תורת ההשתדלות', במדור 'השתדלות למעשה'

בסופו של דבר היא, כי נכון יותר לשתף את הרבים בדבר, מתוך תפילה שיתקיימו דברי המשנה במסכת אבות (ב, ב) אודות 'העמלים עם הציבור' ש'זכות אבותם מסייעתן', כך שבזכות הרבים נגיע לידי פתרונות אמתיים ומוצלחים עבור כלל עמלי התורה.

ומקווים אנו מאד, כי כבר בשבועות הקרובים נוכל להיות אנשי בשורה עבור הציבור, על הצעה שהבשילה והפכה למעשית.

הצטרפות כדאית

לאור ההנעה של גלגלי 'השתדלות', חוזרים אנו וממליצים לכל אחד, לזהות את חלון ההזדמנויות שנפתח עם התחלת פעילות 'השתדלות', ולהזדרז להצטרף לגמ"ח 'השתדלות' בלי שהות. ההסתברות היא, שכאשר אחד מן הפרויקטים, כמו אלו המתוארים לעיל, יבשיל ויגיע לכלל מעשה, ההיצע יהיה

דבר ההשתדלות

הרחבת המעגלים

חשוב להדגיש, שהיות וחרטנו על דגלנו, להימנע ככל האפשר מהוצאות פרסום, הבמה היחידה בה אנו מפרסמים את אפשרויות ההצטרפות לגמ"ח, הינה העלון הנוכחי, לכן ראוי שכל אחד לא ימנע טוב מבעליו, וישלח את העלון המגיע אליו, אל שאר חבריו.

וכדאי לזכור, שהרחבת מעגל קוראי 'השתדלות' מועיל למעשה באופן עקיף עבור כל אחד ואחד. שכן ככל שכוח קוראי העלון יגדל, כך נוכל ב'השתדלות', לקדם יוזמות משמעותיות יותר.

תפילתנו כי זכות הרבים תמשיך לעמוד לימינו, ושבעזרת ה', מגיליון לגיליון נצליח להרחיב את מעגלי החסד לתועלת המשך הקמת דורות ישרים מבורכים בכרם ה'.

לגמ"ח, כאשר לעניין זה, גם מי שמצטרף ליחידה אחת בלבד, יקבל קדימה יחסית לבאים אחריו

• ההצטרפות לגמ"ח כשרה למהד"ר רין, ואשר על כן מאפשרת משיכת הכסף המופקד חזרה בכל שלב - כך שממילא, אין צורך להתלבט, אלא פשוט כדאי לגשת ולהצטרף

הצטרפות לגמ"ח השתדלות אפשרית בצורות הבאות:

• בעמדות 'נדרים פלוס' בחיפוש המילים 'גמ"ח השתדלות'

• בטלפון: 072-3809065 - ניתן להשאיר הודעה ונציג יחזור אליכם

בהקדם

• בדוא"ל:

cn580718682@gmail.com

• בפנייה לנציגים בבתי הכנסת, בכוללים ובשאר המקומות

מאפשר הצטרפות של הורים לילדים עד גיל 18, ועוד שלל הטבות, כפי שפורט בגיליון 'השתדלות' הקודם. דבר התכנית המיוחדת עושה כנפיים, ומיום ליום מצטרפים אליה עוד ועוד הורים, וכמו כן, נציגי 'השתדלות' חדשים מצטרפים בכל המקומות ודואגים לצרף חברים חדשים אל התכנית.

לתועלת מי שלא קרא עדיין את עלוני 'השתדלות' הקודמים, נחזור ונדגיש את ענין כדאיות ההצטרפות - עוד היום, לפחות ליחידה אחת, בגמ"ח השתדלות:

• ככל שקבוצת המצטרפים לגמ"ח תהיה גדולה יותר, כך נוכל להביא בס"ד לפתרונות משמעותיים יותר, הן במסגרת הלוואות הגמ"ח והן בשאר הדברים

• כאשר הפרויקטים יצאו לדרך, סדר הקדימה יקבע לפי סדר ההצטרפות

השתדלות למעשה

תכנית 'הטוב והישר'

הזוג הצעיר, נובע מהרצון שלא להטיל עול כלכלי כבד על כתפי הזוג הצעיר, במטרה לאפשר לחתן הצעיר להגות בתורה, ולחסוך ממנו את העול הכלכלי הקשה של רכישת דירה, בעודו צעיר ולא מתאים לכך.

אולם מצד שלישי, כעבור כ-10 שנים מהחתונה, מסתיימות 'שנות השבע' בני הזוג, שכבר אינם בגדר 'זוג צעיר', מתחילים לדאוג כיצד הם יחתנו את ילדיהם, ולרוב מתחילים לחשוב על תכניות חסכון והשקעות שונות עבור כך.

לאור נתונים אלה, תכנית 'הטוב והישר', מציגה פתרון מסוים, אשר נותן במידה מסוימת אפשרות לתפוס את החבל משני קצותיו. מצד אחד, להעניק שקט כלכלי לזוג הצעיר בשנים הראשונות, ומצד שני, לפתור אותם, ולו באופן חלקי, מהעול של רכישת דירות עבור ילדיהם.

מתנה והלוואה

לפי המצב המקובל, אנשים נותנים לילדיהם בעת נישואיהם סכומים גדולים מאד. ככל שמדובר באנשים אמידים, או בכאלה אשר הצליחו לחסוך סכומי כסף משמעותיים, התופעה לגיטימית. אולם למעשה, ברוב המקרים, מדובר בהורים שאין להם כסף, ואשר לצורך מתן העזרה לילדיהם, הם נכנסים תחת עול חובות כספיים קשים מנשוא. עבור אנשים אלה,

בגיליון הקודם, הצגנו את תכניות 'לב בנים' ו'לב אבות' אשר נועדו ליצור הידברות בין ההורים והזוגות הצעירים, במקרה בו נכון וישר שהזוג הצעיר ייקח על עצמו את עול תשלומי החובות.

ואכן, קיבלנו פניות מהורים, אשר לשמחתנו, לאור הפנייה אלינו, הם נמצאים כעת בתוך תהליך, אשר בסופו של דבר יקל מעליהם את עול תשלומי החובות בסכומים של אלפי ש"ח בחודש.

ומכאן יוצאת קריאתנו שוב, לכל מי שמתקשה בפירעון חובות נישואי ילדיו, לפנות אלינו, כדי שנוכל לעזור לו להשתלב בתכנית האמורה.

אמנם, בעוד שתכניות 'לב בנים' ו'לב אבות' באות לתת לאחר מעשה, כיום נציג תכנית בשם 'הטוב והישר' אשר עשויה לפתור את הבעיה מן השורש.

לתפוס את החבל משני קצותיו

כבר הזכרנו את ההנחה לפיה, אילולי הצורך להעניק לזוגות הצעירים שקט כלכלי בשנים הראשונות של בניית הבית, היה הגיוני יותר, שכל זוג ירכוש עבור עצמו דירה, ולא שכל זוג ירכוש כמה וכמה דירות עבור הילדים.

מאידך, הרעיון העומד מאחורי הגישה של קניית דירה עבור

השתדלות למעשה

לדאוג לסכומים אלה, עבור פירעון ההלוואה שהם קיבלו מההורים.

אולם בשונה מהמצב כיום, שבשלב זה של החיים, המחשבות אודות נישואי הילדים ההולכים וקרבים מדברים על מספרים גבוהים מאד, לפי תכנית 'הטוב והישר', היות ומשלב מסוים חלק מהכספים חוזרים אל ההורים, יוצא שמבחינה חלקית, עול רכישת הדירה לא נופל על ההורים בלבד, אלא מתחלק בין ההורים לבין הזוג.

תכנית חכמה ומפורטת

המתואר עד כאן הוא רק הקווים הכלליים ביותר של תכנית 'הטוב והישר', בעוד שלמעשה מדובר בתכנית מפורטת וחכמה עם פרטים רבים, אותם נציג בעתיד בעזרת ה' (הרוצה לקבל כעת פרטים מלאים, יכול לפנות אלינו).

ונציין כי בחינה מתמטית של התכנית העלתה נתונים ברורים, כמה אחוזי חסכון יהיו בסופו של דבר, לעומת המצב הקיים. ולפי סקר שנערך, רוב הציבור מעוניינים ביישום תכנית שכזו, אשר נדמה שלראשונה מציגה פתרון הגיוני, מבלי לזעזע מוסדות תבל ושינוי חריף מדי של מה שנהוג עד היום.

במידה ותכנית 'הטוב והישר' אכן תתקבל בחיוב אצל הציבור, חלק גדול מהקושי של נישואי הילדים יפתר, בעוד שבמקביל נוכל להמשיך את המסורת המפוארת של לימוד תורה בראש שקט בשנים הראשונות של הנישואין.

באה תכנית 'הטוב והישר' להסדיר את העניין בדרך הוגנת וישרה. עיקרה של התכנית באופן כללי, שעזרת ההורים הניתנת לילדים בעת נישואיהם (וכאמור, על ידי נטילת חובות מצד ההורים) תתחלק, בין סכום אשר יינתן לזוג הצעיר בתור מתנה, לבין סכום נוסף אשר יינתן בתור הלוואה ל-10 שנים.

בצורה כזו, ההתנהלות הכספית של הזוג הצעיר, נשאת, פחות או יותר כפי שהיה נהוג עד היום.

בעשר השנים הראשונות לנישואיהם, אם הזוג הצעיר מתברך בהכנסות מרובות, הם יכולים לפרוע כבר אז את ההלוואה שהם קיבלו מההורים. אולם אם מצבם הכלכלי לא מאפשר זאת, לא נדרש מהם בשנים אלה להוגיע את מוחם כיצד לשלם את הסכומים הגדולים אשר ההורים נתנו.

בכל מקרה, לאחר עשר שנים, כאשר הזוג כבר בבחינת 'חי נושא את עצמו' מבחינה פיננסית, יהיה מוטל עליהם, להתארגן על-ידי לקיחת משכנתא, הלוואות או שבירת חסכונות, ולהחזיר להורים את כל הסכום אשר הוגדר מראש כהלוואה.

ולדוגמה, אם ההורים לקחו על עצמם משכנתא בשביל רכישת הדירה לזוג הצעיר, במשך 10 השנים הראשונות ההורים משלמים את המשכנתא. כעבור 10 שנים, בודקים כמה ההורים כבר שילמו, ועל הזוג הצעיר מוטל לגייס את הסכום ולהחזירו להורים.

וכאמור, היות ובכל מקרה, לאחר עשר שנות נישואין, מתחילים בני זוג רבים להשתדל לרכוש דירות להשקעה וכדומה, ולהתמודד עם גיוס סכומים גדולים, לפי תכנית 'הטוב והישר' יהיה מוטל עליהם

השתדלות הקהל

תגובות הקוראים בנושאי 'השתדלות'

דרוש תיקון יסודי

לכבוד העלון החשוב מאוד "השתדלות" תודה שהרמתם את הכפפה בנושא כ"כ קריטי. והנה לגבי התכנית לסייע להורים זה לכאורה רעיון טוב אך רצוני להעיר מדברי הגמרא בקדושין לב' תבא מארה למי שמפרנס הוריו מן הצדקה, ואף שאכן כתבו הפוסקים שאם אין לו אפשרות לפרנס את הוריו משלו אלא מן הצדקה ודאי חייב לעשות כן, אבל רואים עד כמה חמור הדבר לגרום להורים שיצטרכו להתבזות ולקבל תמיכה וצדקה, ועאכו"כ אם הילדים עצמם גורמים להם להזדקק לצדקה. שזה חמור מאוד. ואני רוצה להוסיף משהו יותר חריף. הרי חז"ל אומרים "עני חשוב כ... ח"ו. א"כ כשגורם לחברו להיעשות עני, הרי זה נחשב כאילו גרם לו להיות... ח"ו... ולא בכדי כינו חז"ל ענין גרם מניעת פרנסה בלשון "פסקת לחיותא". ומה נאמר כשגורם כך למי שחייב בכבודו!

החתונות היום - דוחקא דציבורא

יישר כחכם על העלון רצייתי להעיר בעניין נישואי הילדים, הערה גדולה מאוד הנה כ"כ חששו חכמים לדוחקא דציבורא, עד שקבעו שאין פודין את השבויין יותר מכדי דמיהן, ולחד טעמא הוא מפני דוחקא דציבורא, וכ"פ הרי"ף והרא"ש, והלא אין לך מצוה גדולה מפדיון שבויים, כמ"ש הרמב"ם ה"ל מתנו"ע ח, ח, ו'כולהו איתנהו ביה' כידוע בגמרא, ואפ"ה חששו חכמים וגזרו שלא לפדותם ביותר מדמיהן משום דוחקא דציבורא, ולא סמכו על הנס לומר שבודאי ימצא מן השמים ממון למצוה רבה כזו, ומה נאמר בענייננו, וכי 'המצווה הגדולה' לגור בהמרכז דווקא היא יותר גדולה מפדיון שבויים, עד ששוה הדבר לגרום בשביל זה כל כך דוחקא דציבורא, וביותר שמדובר כאן בדוחקא דציבורא של אברכים בני תורה יקרים כ"כ???. אני תוהה ...

נא לפרסם בעילום שם

השתדלות הקהל

ובמכתבים שהתפרסמו מגדולי ישראל כתוב "לא לבקש להטיל על חמיו וחמותו ממון שאין לו... יש להמנע מלגרום צער לחברו בכל אופן שהוא, וכ"ש שאין לדוחקו. כי לפעמים בעת מו"מ הנ"ל גורמים לשני צער ודוחק, ויש שעיי"כ מתחייב מה שאין לו".

לכן למרות שהפתרון שאתם מציעים ודאי יותר טוב מהמצב כעת, בו אברכים נותנים מבלי משים לכל מיני צדקות ומזניחים את ההורים, אבל צריך להדגיש שהמצב דורש תיקון יסודי ורצייתי גם להעיר על מה שנכתב בעלון הראשון דוגמאות של הורים שנותנים 800 אלף ו-500 אלף, כי לענ"ד לא צריך להביא כאלו דוגמאות, זה עוול גם כשכולם עושים כך נכון שבדוגמא שם נכתב שהם נתנו לכל בת 500 אלף ויש להם משכורת חודשית של 16 אלף ומחזירים 7000 בחודש משכנ"תאות-אבל זה לא מציאותי, כי רוב האברכים אין להם משכורת כזו, וחופץ מזה אם הם נותנים לכל בת 500 וממוצע 4-5 בנות ועוד מה שנותנים לבנים וכולל הוצאות חתונה זה יוצא יותר מ-3 מיליון שזה החזרים של יותר מ-15 אלף ש"ח ולא של 7000 ש"ח.

וגם רצייתי להעיר על מה שנכתב בגיליון השני בשם מרן הרב שך שיש הצדקה לחיפוש שידוך עשיר וכו' כדי שיהיה שקט נפשי אבל צריך להדגיש שהוא דיבר על שידוך עשיר באמת ולא על אברך

שלוקח הלוואות לזה, וכך ראיתי שפרסמו בשם חתנו הרב ברגמן שאמר מפורש כן בשם חמיו וגם יש כמה סיפורים שהתפרסמו על הרב שטינמן ונכתבו בספרים עליו שאמר להורים של בחור לא לדרוש כי הצד השני הוא אברך ולכן זה לא כל כך נוגע היום כי כמעט ואין באמת שידוכים עשירים,

וחופץ מזה גם כשמקבלים 800 אלף אין מזה יותר שקט נפשי כי קונים במרכז בהון עתק ומשכנתאות וכו'.

י.י.

נ.ב.

מה שהבאתי בשם הרב שטינמן, מצאתי את הדברים באוצר החכמה בספר מאחורי הפרגוד, מצ"ב הצילום:

הזו מתקיימת, אף שאינה נראית מיד ובעליל¹⁴.

היו עובדא שאברך שאל את הגרא"ל כי בנו הת"ח הגיע לפרקו "כמה ממון מותר לו לדרוש עבורו?" אמר לו רבנו: הרי רצונך במחותן בן תורה, ואם כן, מסתמא אינו גביר ואין לו מה לתת, אל תדרשו זה מזה, והקב"ה יהיה בעזרכם", ובאמת, שידך את בנו עם בת תלמיד חכם, ובדרך פלא השיגו דירה במחצית הסכום שעולה בשוק.

השתדלות הקהל

ובספר כאיל תערוג, מובא:

שוב נשאל רבנו ע"י מגיד שיעור בישיבה על בחור מאד טוב, שנמצא בתקופת השידוכין ושואל כמה כסף לדרוש מהורי הבחורה? השיב רבנו: **רחמנות** עליהם, כמה שיש להם. חזר ושאל האם ימתין עד שיגיע שידוך עם כסף? הגיב רבנו וכי מתחתנים עם הכסף? הנה יעקב אבינו, וכי יש טוב ממנו, האם הוא ביקש כסף? ושאלו: תאמרו איך יהי' חתונה ודירה וכו', והשיב: מי שיש לו בטחון אין לו בעיה. צריך בטחון. [א"ה, דיברתי עם רבנו על ההבדל בין המקרים, שכשאבי הבת עצמו בא לשאול כמה להתחייב, אומר רבנו סכום, אבל כשהצד של הבחור שואל כמה לדרוש אומר רבנו **רחמנות**, כמה שיש לו] (צדיק כתמר יפרח עמ' שכט).

ואגב, מה שהעיר המו"ל בסוף שלהורי הבנות הורה מרן להתחייב (מחוסר ברירה) באמת לאו כללא הוא וראה זה מצאתי בספר השמח בחלקו אודותיו:

החובות, נחשב לגנב! כמה פעמים הורה למעשה, לאב שהיה צריך להשיא בתו, והיה צריך ללות ובלי זה לא יהיה לו כסף, אך לא היה לו טמה להחזיר, שלא יקח הלוואה.

וכשנשאל: הרי אם לא ילווה תשאר ביתו רוקה כל חייה, השיב רבינו: "אם היו אומרים לך שאם לא תאכל כשר חזיר לא תוכל להשיא את ביתך, האם גם אז היתה לך שאלה. ללוות כשאין יודעים מהיכן יחזירו הוא כמו אכילת

הצטרפו עכשיו למהפכה המבורכת והשפיעו על עתידכם ועתיד ילדכם

להצטרפות והרשמה ל'השתדלות' לחץ כאן
ניתן גם להצטרף בעמדות 'נדרים פלוס' בלחיצה
על 'גמ"ח השתדלות' בלשונית 'ארגון השתדלות'

או בשליחת הודעה לכתובת
cn580718682@gmail.com

לקבלת העלון לחץ כאן
או שלח הודעה לכתובת: cn580718682@gmail.com